

βελή destituta fulcro legum, quæ discernant honesta & turpia, quæ
 sunt norma & regula justī & injustī, l. 2. ff. de LL. scopum sibi præfi-
 xum attingere unquam potuit? Quemadmodum sc. architectus toti
 obesse solet ædificio, nisi ad amissim a sciat & coordinat; ita nisi se-
 cundum normam legum consilia sua instituunt consultantes in pu-
 blicum, toti sæpè Reipublicæ maximum afferunt detrimentum. Al-
 tera pars insignitur τὸ πείρασ δέχασ imperans seu magistratus, de
 quo gravis dicendi artifex Cicero: videtis, inquit, magistratus hanc
 esse vim ut præsit, præscribatq̄ve recta & utilia, imò conjuncta cum
 legibus? Uti enim magistratui leges, ita populo præfunt magistratus:
 vereq̄ve dici potest, magistratum esse legem loquentem; legem au-
 tem mutum magistratum, l. 3. de LL. Et Aristoteles, καὶν εἰ τινὰς ἀρ-
 χεῖν βέλιον, τίτῃς κατὰ σαβέρον νομοφύλακας καὶ ὑπηρέτας τοῖς νό-
 μοις, i. e. si quosdam imperare præstat, illi ita sunt præficiendi, ut cu-
 stodes legum illarumq̄ve ministri, 3. Polit. c. 16. Tertia pars inscribi-
 tur judicans, sive τὸ δικαστήριον, causas forenses legitimè cognoscens
 & dirimens. Et hîc leges familiam ducunt, cum primis propter ini-
 quitatem & malitiam quorundam judicum, ut ut enim quid justum
 sit, interdum sentiant, affectus tamen in multis ita aurigantur, ut
 vel favore vel odio, vel amicitia ducti non rarò contra jus & justi-
 tiam pronunciarent, nisi leges rectè latæ illis habenas injicerent, fa-
 cileq̄ve fieri posset, ut in unâ eademq̄ve causâ non uno sed diverso
 pronunciarent modo, nisi legum cum omnibus semper unâ atq̄ve
 eâdem voce loquentium præscripto manu quasi ducerentur.

Quæstio III.

Num leges statutaq̄ve à majoribus lata po. sint à
 principe mutari?

Quamvis omnis mutatio periculosa, tamè exigente sic rei neces-
 sitate integrum est principi, pro varietate locorum, temporum
 & personarum leges statutaq̄; immutare, quemadmodum enim prin-
 ceptis ex eo quod delictum vel pœnâ dignum de jure gentium minùs
 habetur, delictum facere, eiq̄ve pœnam indere: quæq̄ve jure divino